

Życiowe ścieżki bohaterek tej książki splatają się z pytaniami o programy włączenia kobiet do głównego nurtu polskiej polityki i zielonej modernizacji.

Maszyny finansowe napędzające zieloną gospodarkę ruszają: 20% budżetu Unii Europejskiej na lata 2014–2020 przeznaczono na inwestycje związane z ochroną przyrody i klimatu. Dla Polski powiatowej oznacza to dynamiczny rozwój zielonych usług, zielonego przemysłu i zielonych miejsc pracy, m.in. związanych z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii. Dobre i trwałe perspektywy tworzą się także w sektorach osadzonych w szerokim kontekście zrównoważonego rozwoju: ekologicznym rolnictwie, zielonym budownictwie, nowoczesnym transporcie itd. Kto skorzysta na tej przemianie?

Na całym świecie – od Stanów Zjednoczonych po Indie, czyli wszędzie tam, gdzie rozwija się zielona gospodarka – rządy państw, samorządy, ośrodki naukowe i organizacje pozarządowe zajmują się włączaniem kobiet w nowy ład społeczno-gospodarczo-ekonomiczny. W Polsce na razie nie widać jaskółek zwiastujących łączenie zielonej gospodarki z wyrównywaniem szans kobiet i mężczyzn, bo ani jedno, ani drugie nie jest obszarem większego zainteresowania decydentów. Nawet ich łączenie wielu polityków uważa za egzotyczne. Nie zmienia to jednak faktu, że dla Polek powiatowych zielona modernizacja jest szansą na lepsze życie.

Ta książka jest więc poszukiwaniem odpowiedzi na pytania: Czy zielona modernizacja połączona z wyrównywaniem szans kobiet i mężczyzn jest w Polsce możliwa? W jaki sposób można wzmocnić Polki powiatowe? Kto i jak o tym decyduje? Osobiste historie jej bohaterek – ich indywidualne wybory i cenione przez nie wartości – są prezentowane z perspektywy strategii politycznych, lokalnej rzeczywistości, dobrych praktyk z innych krajów. Życiowe ścieżki splatają się z pytaniami o programy włączenia kobiet do głównego nurtu polskiej polityki. Audytorki energetyczne, dyrektorki lokalnych grup działania, sołtyski i radne, rolniczki i działaczki ekologiczne, uczestniczki ruchów oporu przeciwko niechcianym inwestycjom, kobiety, które porzuciły miasto na rzecz wiejskiego życia, i te, które były poza dużymi miastami zawsze i chcą tam pozostać – otwarte na pracę i zieloną modernizację, potrzebują politycznego i systemowego wsparcia ich talentów, pracowitości i aktywności.

Książkę zamykają wywiady z kobietami z całego świata. Ich bohaterki opowiadają o swoich sukcesach w zielonej gospodarce. Ważne są dla nich oczywiście dobre zarobki, ale także samodzielność, możliwość kształtowania rzeczywistości w zrównoważony sposób, spełnianie się we wspólnocie i dbałości o innych, praca, która nadaje sens życiu, którą się lubi i ceni. – „Branża, w której pracuję, daje kobietom ogromne możliwości” – twierdzi Dagmar Wogt, jedna z liderek przemysłu fotowoltaicznego w Niemczech. – „Zarabiam nieźle i wierzę, że zielona gospodarka gwarantuje dobre zarobki, ale w pracy na rzecz zrównoważonego rozwoju najważniejsza jest pasja – to słowa Evelyn Namary, koordynatorki ugandyjskiego oddziału Solar Sister, społecznego przedsiębiorstwa zajmującego się wspieraniem kobiet z terenów wiejskich w rozwoju energetyki solarnej. Podobnie brzmią słowa Molly Morse ze Stanów Zjednoczonych, wynalazczyni ekologicznego plastiku. – „Mam poczucie, że tworzymy technologię, która może zmienić świat, i to daje mi siłę. Bardzo mi zależy na ochronie Ziemi i

produkcji prawdziwie zielonych, opłacalnych materiałów, pozytywnie wpływających na środowisko”.

Mamy nadzieję, że innowacyjna perspektywa tej publikacji pozwoli dostrzec żyzne pole szans w Polsce, które trzeba obsadzić dobrymi rozwiązaniami politycznymi i prawnymi.

Chcielibyśmy, aby ta książka stała się punktem wyjścia dyskusji, prezentacji konkretnych propozycji i wprowadzenia zielonej polityki oraz równości szans na szerokie polityczne sceny – w gminach, powiatach i na szczeblu krajowym.

Za wspólne dążenie do tego celu bardzo serdecznie dziękujemy całemu zespołowi, który pracował nad tą książką, a szczególnie Agnieszce Krasce – autorce projektu graficznego, Zofii Psocie – redaktorce, i Lilianie Relidze – koordynatorce prac nad wywiadami z bohaterkami z zagranicy. Jesteśmy wdzięczni wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do powstania książki. Dziękujemy także wszystkim jej bohaterkom, które nie szczędziły czasu i energii, aby zaprezentować swoje dokonania i opinie. Mamy nadzieję, że odnajdą w tej książce inspirację do dalszych działań i same staną się inspiracją dla innych kobiet do wyboru zielonej ścieżki.

Beata Maciejewska, autorka, prezeska Fundacji Przestrzenie Dialogu

Knut Dethlefsen, dyrektor Fundacji im. Friedricha Eberta – Przedstawicielstwo w Polsce